

[Kristen Amby.]

Jeg skal derefter sluttelig vende mig til et bestemt Problem, der er rejst i Kredse her i Landet, hvem hele Valglovsspørgsmaalet ligger meget paa Sinde — jeg tænker paa Kredsen omkring „Frit Danmark“s Valglovsudvalg. Jeg vil gerne anerkende, ogsaa fra dette Sted, den uegennyttige Interesse, de paagældende har udvist over for Problemet. Rigsdagen er saamænd ikke forvænt med, at man, naar man ikke er direkte Politiker, interesserer sig synderligt for, hvad der foregaar herinde i Enkelt-heder, og derfor kan det kun være glædeligt, at man her har taget et afgørende Problem op og givet det en bredere Belysning, altsaa ogsaa undergivet det en virkelig Behandling.

Det Spørgsmaal, som særlig har beskæftiget disse Kredse, er Spørgsmaalet om Muligheden for Stemmeoverføring, som det vist hedder med et teknisk Udtryk, det vil altsaa sige Muligheden for, at man kan give sin Stemme den Vægt, den bør have, at man, hvis den Kandidat, man stemmer paa, enten ikke bliver valgt eller i Forvejen faar tilstrækkeligt mange Stemmer til at blive valgt, faar Mulighed for ved en Stemmeoverføring at give sin Stemme til en Nr. 2-Kandidat eller eventuelt en Nr. 3-Kandidat.

Den Anskuelse, der ligger bag dette Syn, er, at Vælgerne, saa længe som det praktisk er muligt, skal have Herredømme over deres Stemme, og denne Anskuelse forekommer os rigtig og stemmende med Demokratiets Grundprincipper. Naar man, som det er oplyst i „Frit Danmark“s Pjece herom, i Irland i en Aarrække har kunnet praktisere dette System og man ogsaa har kunnet det ved Valg i Italien, er der ikke nogen som helst Grund til at tro, at det ikke skulde være muligt i Danmark, og jeg vil derfor haabe, at man fra alle Sider i Udvalget vil se med oprigtig Sympati paa denne Tanke og søge den indarbejdet i Forslaget.

I Sammenhæng med Omtalen af „Frit Danmark“s Valglovstanker har jeg maaske ogsaa Lov til at sige, at det Forslag, jeg her i Dag kort har skitseret som en Mulighed, i højere Grad, end Tilfældet er nu, og ogsaa efter Regeringsforslaget, aabner Adgang til, at en uden for Partierne staaende Personlighed kan vælges, idet en saadan lettere i et enkelt Omraade vil kunne faa en Kvotient, der giver Valg, end det er muligt gennem Kredsvalg i en Amtskreds eller et Storomraade.

Jeg behøver vel næppe at sige det, men vil dog gerne understrege nu til Slut, at

vi er villige til en virkelig Realitetsforhandling om en Ændring af Valgloven, naar begge Hovedforudsætningerne, forholdsmæssig Repræsentation og en rimelig Egnrepræsentation, sker Fyldest. Trods Teatertordenen fra det ærede Medlem Hr. Harald Petersen haaber jeg alligevel — og det skinnede jo ogsaa igennem Slutningen af hans Tale —, at han har saa megen Realitets-sans, at han, hvis nu det viser sig — og det er jeg overbevist om at det gør —, at man kan skabe den virkelig sande Egnrepræsentation i Forhold til 1920, samtidig med at man har Forholdstalsvalgmaaden, paa dette Grundlag vil gaa ind i en Realitetsforhandling. Det vilde være lykkeligt, om alle Partier kunde enes om den Valglov, vi nu i alt Fald alle skal leve under. Og den Drøm, som det ærede Medlem har, og som andre jo ogsaa har, og som saamænd ogsaa har anfægtet mig i sin Tid — hvorfor nægte det? —, at komme over til noget enklere, som Enkeltkredsvalg er, det er jo kun en Drøm.

Naar Folket engang er gaaet ind til Forholdstalsvalgmaaden, slipper det den ikke igen uden Revolution, og skal det ej heller. Derfor bliver altsaa Forholdstalsvalgmaaden det principielle Grundlag — og dens principielle Grundlag er naturligvis forholdsmæssig Retfærdighed —; dernæst, at man i tyndt befolkede Egne skal kunne faa sit Mandat for et billigere Stemmegennemsnit end i tæt befolkede Egne. Det var en Forudsætning for 1920-Valgloven, det er ogsaa en Forudsætning for de Tanker, jeg her har gjort mig til Talsmand for. Saa vil begge Hovedhensyn være taget, og saa tror jeg vi kunde faa noget, vi alle kunde være tilfredse med at leve under.

Jeg hørte nok, at det ærede Medlem, der jo i høj Grad er en Ordkunstner, undertiden ogsaa en Ordets Mester, men i Dag udelukkende en Ordkunstner, talte om, at dette Forslag, som Regeringen har fremsat, var et Stykke Valggeometri. Jeg synes: altsaa ikke, man har arbejdet — det vil jeg gerne sige til den højtærede Indenrigsminister — tilstrækkeligt med Problemerne, for saa havde man maaske kunnet finde en anden Udvej end den, man er kommet til, hvorved de tyndt befolkede Egne fordeles, saaledes som de bliver det, saa at de skal betale deres Mandatar dyrere end de tættere befolkede. Men det er nu alligevel lidt stærkt — det vil jeg gerne sige til det ærede Medlem, og jeg tilføjer min gode Ven, Harald Petersen —, at en Venstremand taler om Valggeometri, al den Stund det, vi oplevede forud for sidste Valg med Hen-